

Inspektion av arkivvården vid AB Svensk Bilprovning, stationen i Kramfors den 13 mars 2013

Närvarande:

Från AB Svensk Bilprovning, stationen i Kramfors:
 platschef, Region Norr

Från Rikssarkivet:
 Angelica Björlestrand, arkivarie
 Patrik Höij, arkivarie

Sammanfattning

Rikssarkivet har vid inspektionen den 13 mars 2013 konstaterat brister i arkivverksamheten vid AB Svensk Bilprovning, stationen i Kramfors. Bristerna på stationen berör förvaring av handlingar.

Inledning

Rikssarkivet har den 13 mars 2013 besökt AB Svensk Bilprovning, stationen i Kramfors (härefter benämnd stationen i Kramfors), Företagsvägen 3 i Kramfors, för att inspektera arkivvården. Vid inspektionen användes tillämpliga delar av checklista för systeminspektion (version 2013-03-08). Arkivredovisningen vid AB Svensk Bilprovning har inspekterats år 2005 (dnr RA 233-2005/998). Rikssarkivet har inte inspekterat arkivvården vid stationen i Kramfors vid tidigare tillfälle. Inspektionen den 13 mars 2013 avsåg endast arkivvården vid stationen i Kramfors och den del som härrör från den verksamhet som avses i offentlighets- och sekretesslagens bilaga. Vissa moment behandlar även arkivvården vid AB Svensk Bilprovning station i Örnsköldsvik. Stationen i Örnsköldsvik har inte besökts.

1. Ansvar och organisation

Stationen i Kramfors är en del av AB Svensk Bilprovning. AB Svensk Bilprovning grundades 1963. Stationen i Kramfors tillhör Bilprovningen, Region Norr. Verksamheten ackrediteras enligt uppgift länsvis för maxgränser, men har inte alla delar som ackrediteras för på samtliga kontor i länet. Platschef på stationen i Kramfors är även platschef för AB Svensk Bilprovning stationer i Örnsköldsvik och Umeå (Ersboda). Vid stationen i Kramfors utförs kontrollbesiktningar av alla fordon utom buss upp till en viss totalvikt. På stationen i Örnsköldsvik utförs, förutom kontrollbesiktningar på både lätta och tunga fordon, även registreringsbesiktningar.

På stationen i Kramfors finns det kunskap om arkivregelverket och om lagstiftningen som styr hanteringen av allmänna handlingar.

Styrningen av arkivvården sker från huvudkontoret på AB Svensk Bilprovning. Informationsansvarig för instruktioner som rör arkivering är, enligt uppgift på intranätet, bolagets internrevision. Systemansvarig torde enligt uppgift vara bolagets produktionschef.

Platschefen på stationen i Kramfors är ansvarig för arkivvården på de tre stationerna. På varje ort finns även en teamledare som har det praktiska arkivansvaret. Denne handhar gallring samt iordningsställer handlingarna för leverans till distansarkivet, i detta fall Recall, ett dokumenthanteringsföretag, i Kumla. Av dokumentet ”Arkivering” (se vidare avsnitt 2) framgår att det är respektive chef som ansvarar för att arkivering sker enligt gällande regler. På stationen i Kramfors finns ingen annan skriftlig dokumentation som delegationsordning eller befattningsbeskrivning som tar upp arkivvården.

Material som köps in sker genom en för AB Svensk Bilprovning gemensam leverantörsförteckning som är tillgänglig på bolagets intranät.

Den 1 juli 2010 omreglerades marknaden för fordonsbesiktningar och Bilprovningens monopol på fordonsbesiktningar upphörde. Uppdelningen av AB Svensk Bilprovning fullföljs den 18 mars 2013. Omkring en tredjedel av stationsnätverket blir kvar inom AB Svensk Bilprovning. En ny inre organisation inom AB Svensk Bilprovning träder i kraft den 1 april 2013.

2. Styrdokument

Stationen i Kramfors har tillgång till instruktioner som rör arkivvården på AB Svensk Bilprovning intranät, Eterbrus, den s.k. kontorssidan.

Det finns skriftliga instruktioner för diarieföring (trädde i kraft 2012-09-15) samt offentlighet, sekretess (trädde i kraft 2012-09-15) och arkivering (trädde i kraft 2013-02-01).

Det finns en s.k. ”Arkivplan” som trädde i kraft 2012-09-15 och som tar upp handlingstyp, om det är en allmän handling eller inte, om handlingen ska bevaras eller gallras, hänvisning till relevanta regler och liknande eller föreskrifter samt arkivplats.

I dokumentet ”Diarieföring”, som mottogs vid inspektionstillfället, lyfts det fram att det ska finnas rutiner för hantering av privatadresserad post, men förutsättningar bestäms på respektive arbetsplats och vid behov

dokumenteras och kommuniceras rutiner av ansvarig chef. Enligt uppgift finns rutiner vid stationen i Kramfors, men dessa är inte skriftliga.

3. Arkivbildning

Vid stationen i Kramfors utförs ett antal kontrollbesiktningar, eller obligatoriska besiktningar, per år. Dessa diarieförs vanligen inte utan registrering av uppgifter sker digitalt i särskilt system (se vidare avsnitt 4).

Ersättningskrav eller andra klagomål till följd av besiktningar diarieförs. Stationen i Kramfors använder sig av det för AB Svensk Bilprovning gemensamma elektroniska diarieföringssystemet Synergi. Allmänna handlingar registreras i samma diarieföringssystem och samma löpnummerserie som övriga, enskilda, handlingar. En markering görs i systemet om det rör en allmän handling. Diarieföring av ärenden sker efter olika ärendetyper, samt efter region och arbetsplats. Kategorier framgår av listor och val kan göras av ärendetyp.

Handlingar inkommer enligt uppgift sällan direkt till stationen i Kramfors. Istället sköts hanteringen övervägande via AB Svensk Bilprovning kundtjänst, som tidigare fanns på ett antal orter i landet, men numera koncentrerats. Enligt uppgift diarieför kundtjänst handlingen och kopplar den elektroniskt, vid behov även genom digitalisering, till ärendet. Genom ett automatiskt meddelande via e-post kan stationen i Kramfors och aktuell handläggare informeras om att ett ärende initierats. Information om att överföring av ett ärende skett mellan handläggare sker även automatiskt via e-post. Handlingar på papper sänds inte vidare från kundtjänst till handläggande enhet, utan blir endast tillgängligt digitalt för stationen i Kramfors. Platschefen känner inte till hur pappershandlingarna vidare hanteras på kundtjänst. Handlingar på stationen i Kramfors upprättas vanligen digitalt och kopplas om relevant till aktuellt ärende. Stationen i Kramfors förvarar därmed enligt platschefen i stort sett inga diarieförda handlingar på papper. I enstaka fall har handlingar på papper inkommit direkt till stationen i Kramfors och då har dessa registrerats i diarieföringssystemet och samlats i pärm. Enligt uppgift har dessa inte digitaliserats och kopplats till aktuellt ärende i Synergi.

På stationen i Örnsköldsvik hanteras även registreringsbesiktningar och i samband med besiktningen kan digitala bilder tas. Dessa skrivs ut på papper och förvaras med övriga handlingar för aktuell besiktning. Det saknas uppgift om hur den elektroniska bilden bevaras.

Enligt uppgift sker ingen gallring av handlingar av tillfällig eller ringa betydelse i enlighet med Riksskivets föreskrifter, RA-FS 1991:6 (ändrade RA-FS 1997:6) vid stationen i Kramfors.

Förteckning över digitala handböcker förs inte och arkivexemplar av ”Boken Bilar” upprättas inte på stationen i Kramfors.

De ekonomiska transaktionerna i samband med besiktningar framgår i ekonomiska underlag, dagrapporter, som upprättas på stationen i Kramfors. Enligt bolagets ”Arkivplan” tillhör dagrapporter, liksom personalhandlingar, inte det offentlighetsrättsliga arkivet. Fakturahanteringen vid stationen i Kramfors sker via Hackås (Itella Information AB).

4. Framställning och hantering av handlingar

Elektroniska handlingar

Framställning och hantering av besiktningshandlingar sker övervägande digitalt på stationen i Kramfors. Stationen saknar uppgift om AB Svensk Bilprovning har upprättat en strategi eller annan dokumentation av de elektroniska handlingarna i enlighet med Riksskivets föreskrifter, RA-FS 2009:1.

Diarieföringssystemet Synergi har tagits upp i avsnitt 3. Enligt uppgift kan digitalisering av handlingar förekomma hos kundtjänst.

Vid en besiktning i hallen på stationen i Kramfors registreras uppgifter i en handdator. Efter avslutad besiktning dockas handdatorn mot en fast dator och en rapport i form av ett besiktningsprotokoll skrivs ut på papper till kunden. Uppgifterna från besiktningen rapporteras till Transportstyrelsen. Från hallen på stationen i Kramfors kan inloggning ske på AB Svensk Bilprovningssystem Hallsidan för besiktningsverksamheten. I systemet finns en del för fordonsspår, där fordonsuppgifter från Transportstyrelsen återfinns, en rapportfunktion samt tillgång till tekniska handböcker. I systemet kan uppgifter återsökas dels på t.ex. fordonets registrerings- eller chassinummer, dels på uppgifter om bl.a. fordon och besiktningar. Besiktningsprotokoll kan under en viss period efter besiktningen lämnas ut direkt från stationen i Kramfors i form av en papperskopia ur systemet, då stationen endast hanterar besiktningsprotokollet elektroniskt. Stationen i Kramfors kan i systemet utifrån de från Transportstyrelsen hämtade uppgifterna se både utförda besiktningar hos AB Svensk Bilprovning och andra besiktningsorgan, däremot inte skriva ut andra organs besiktningsprotokoll.

Stationen i Kramfors använder inga egna sociala medier.

AB Svensk Bilprovning upphandlar IT-tjänster av företaget Tieto, som har hand om backup och tillhandahåller en s.k. molntjänst för lagring av information. Stationen i Kramfors använder sig av denna tjänst och har tidigare haft en egen server för hantering av backup.

Handlingar på papper

Material som köps in på stationen i Kramfors avseende skrivmateriel och papper är enligt uppgift arkivbeständiga. Inköp görs utifrån den för AB Svensk Bilprovning gemensamma ekonomihandboken där det finns uppgift om inköp och aktuella leverantörer.

Vid stationen i Kramfors påträffades en pärm med handlingar rörande mopedbesiktningar som tillhör det offentlighetsrättsliga arkivet. Enligt uppgift finns även en pärm med enstaka diarieförda handlingar. Vid stationen i Örnsköldsvik förvaras enligt uppgift handlingar rörande registreringsbesiktningar i tre år. Dessa handlingar placeras i arkivbox.

5. Gallring

Riksarkivet har utfärdat myndighetsspecifika föreskrifter RA-MS 2011:3 om gallring hos besiktningsorgan enligt fordonslagen (2002:574). Denna författning trädde i kraft den 1 april 2011 och omfattar besiktningshandlingar från och med den 1 juli 2010. AB Svensk Bilprovning får även tillämpa Riksarkivets föreskrifter RA-MS 2005:51 från den 12 oktober 2005 för gallring av handlingar, tillkomna före den 1 juli 2010, till och med utgången av år 2011.

De myndighetsspecifika gallringsföreskrifterna är enligt uppgift kända på stationen i Kramfors. Dessa ingår även i AB Svensk Bilprovningens arkivplan.

Vissa handlingar, bl.a. angående mopedbesiktningar, förvaras lokalt på stationen i Kramfors. Enligt AB Svensk Bilprovningens arkivplan ska dessa förvaras lokalt på stationen tills de gallras. Stationen i Kramfors har enligt uppgift inte genomfört någon gallring av allmänna handlingar. När det gäller t.ex. registreringsbesiktningar sänds dessa efter tre år från stationen i Örnsköldsvik till ett distansarkiv, dokumenthanteringsföretaget Recall i Kumla. Dokumenthanteringsföretaget utför gallringen. Kontroll och iordningsställande av det material som ska sändas till distansarkivet görs av teamledaren på stationen i Örnsköldsvik avseende registreringsbesiktningarna. Det sänds inte med någon särskild dokumentation över de levererade handlingarna och kvittens eller annan dokumentation över mottagen leverans sker inte till stationen i Örnsköldsvik.

Stationen i Kramfors saknar uppgift om det har fattats ett tillämpningsbeslut i enlighet med Riksarkivets föreskrifter, RA-FS 1991:6 (ändrade genom RA-FS 1997:6) av AB Svensk Bilprovning.

6. Arkivredovisning

Stationen i Kramfors kunde vid inspektionen varken påvisa en arkivbeskrivning eller en arkivförteckning i enlighet med Riksarkivets föreskrifter, RA-FS 1997:4 eller en arkivredovisning i enlighet med Riksarkivets föreskrifter, RA-FS 2008:4. Dessa upprättas enligt uppgift inte på stationsnivå.

Det saknas uppgift i vilken omfattning de handlingar som levereras för gallring hos dokumenthanteringsföretaget redovisas. AB Svensk Bilprovning kundtjänst hanterar enligt uppgift större delen av de handlingar som diarieförs i diarieföringsystemet och som rör stationen i Kramfors. Handlingar från stationen i Kramfors som ska bevaras förvaras enligt uppgift övervägande i systemen.

På stationen i Kramfors respektive Örnköldsvik förvaras enligt uppgift främst handlingar från 2000-talet. Efter leverans till distansarkiv, Recall i Kumla, kan stationen efterfråga handlingar som förvaras där.

7. Arkivförvaring

Enligt 6 § arkivlagen är en myndighet och vissa andra organ skyldig att skydda sitt arkiv mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst. Kraven på utformningen av arkivlokaler regleras närmare i Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om planering, utförande och drift av arkivlokaler RA-FS 1994:6 (ändrade genom RA-FS 1997:3).

Stationerna som platschefen ansvarar för har enligt uppgift brand- och inbrottslarm. I fastigheten som inrymmer stationen i Kramfors påträffades en pärm med handlingar angående mopedbesiktningar från 2001 i ett olåst träskåp. Platschefen förvarar enstaka diarieförda handlingar i pärm på tjänsterum. Fastigheten saknade vid en okulär genomgång ~~in~~get förvaringsutrymme som uppfyller Riksarkivets föreskrifter med krav på förvaring av allmänna handlingar. På stationen i Örnköldsvik sker enligt uppgift förvaring av bl.a. handlingar angående registreringsbesiktningar i ett jalousiskåp av trä. Förvaringen ska uppfylla de krav som ställs i Riksarkivets föreskrifter RA-FS 1994:6 (ändrade genom RA-FS 1997:3).

Bilaga
Inspektionsrapport
Datum
2013-04-17

Dnr HLA 23-2013/5635

.....
Angelica Björlestrand

Arkivarie, tillsynsären
angelica.bjorlestrand@riksarkivet.se
Telefon, direkt: 010-476 80 34